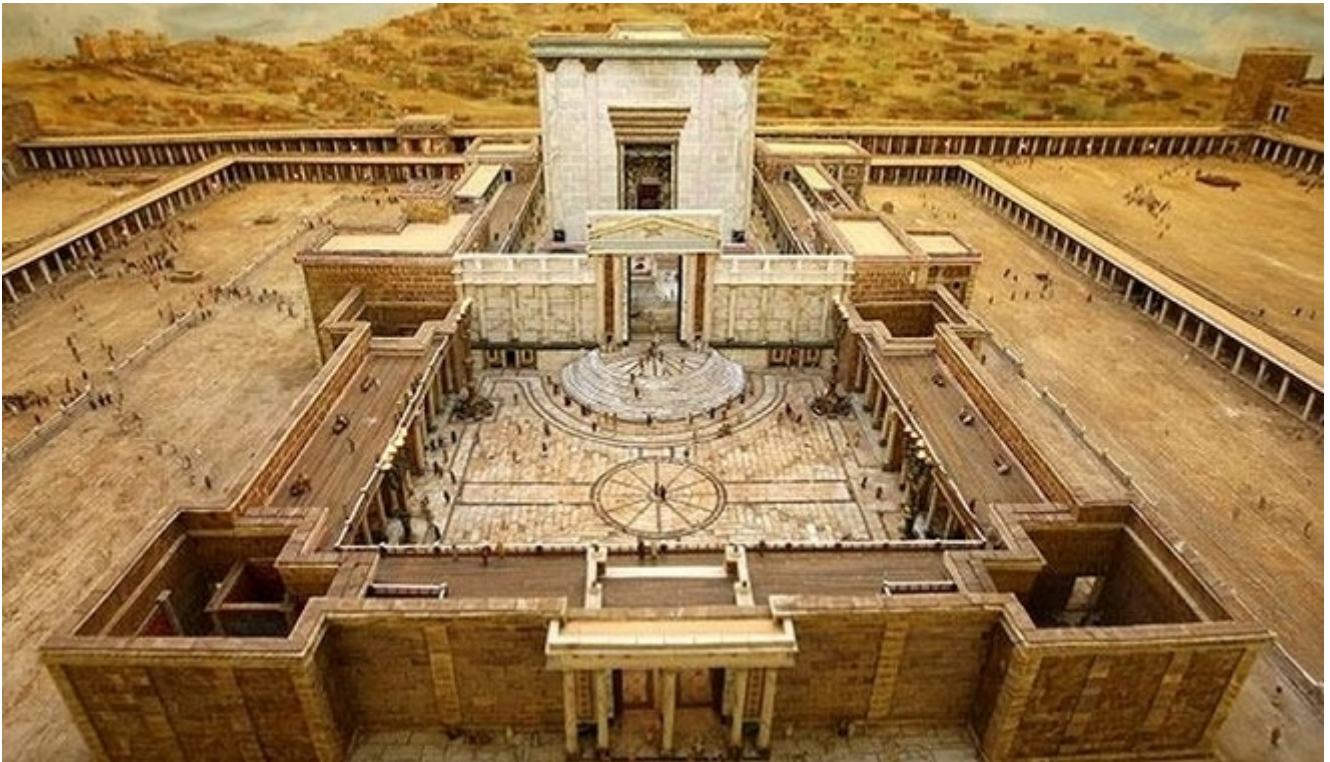

Ο Ναός, και οι κύριοι θεσμοί των Ιουδαίων την εποχή της Καινής Διαθήκης

[Ορθοδοξία](#) / [Καινή Διαθήκη](#) / [Παλαιά Διαθήκη](#)

[Αναστάσιος Ασλανίδης, Ms Θεολογίας](#)

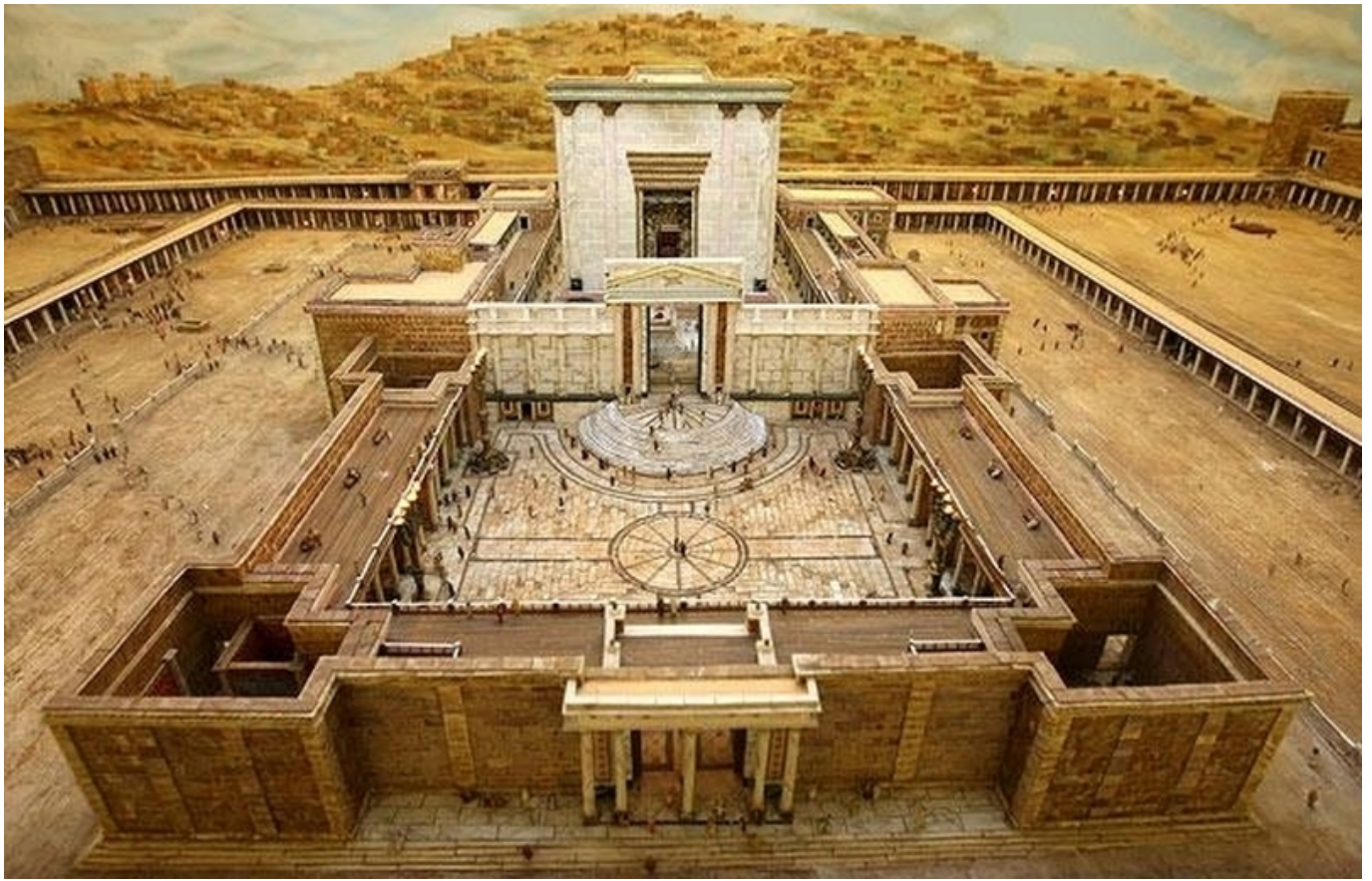

Ο Ναός της Ιερουσαλήμ

Ο Ναός της Ιερουσαλήμ δεν ήταν απλά το κέντρο της κοινωνίας των Ιουδαίων, αλλά και το κέντρο της πίστης τους[1]. Όταν ο Δαβίδ αποφάσισε να μεταφέρει εκεί την κιβωτό, πάνω στον ιερό βράχο της Ιερουσαλήμ δεν πείρε απλά μια απόφαση που θα εδραίωνε την βασιλεία στην Ιουδαία, αλλά επειδή η κιβωτός βεβαίωνε την παρουσία του Θεού μεταξύ των ανθρώπων, η Ιερουσαλήμ μετατράπηκε στην ιερή πόλη που κατοικεί ο Θεός[2]. Όταν πάλι έπειτα ο Σολομών κατασκεύασε τον πρώτο Ναό για να στεγάσει την κιβωτό, για μια ακόμη φορά προσδιοριζόταν ο ιερός χαρακτήρας που έλαβε το όρος Σιών, η ακρόπολη της Ιερουσαλήμ[3].

Ο Ναός και η κιβωτός, ήταν η ιερή καθέδρα του Θεού, όπου από εκεί άπλωνε την ευλογία του σε όλον τον κόσμο. Με την σειρά της η Ιερουσαλήμ έγινε η αγία πόλη και οι προσκυνητές συγκεντρώνοντας για να εορτάσουν τις μεγάλες εορτές που λάμβαναν χώρα. Πρίν όμως περάσουμε στην ανάλυση του εορταστικού έτους των

Ιουδαίων, είναι απαραίτητο να μιλήσουμε για τον κύριο κέντρο της λατρείας που ήταν ο Ναός.

Ο πρώτος Ναός που χτίστηκε ήταν αυτός του Σολομώντα κατά την διάρκεια της βασιλείας του (966-926 π.Χ.). Ήδη ο Δαβίδ τα προηγούμενα χρόνια είχε κάνει αρκετές προετοιμασίες για να κατασκευάσει έναν μεγάλο οίκο για την κιβωτό και τον Θεό. Το χτίσιμο του διήρκεσε πάνω από επτά χρόνια. Η είσοδος του βρισκόταν στην ανατολική πλευρά, είχε δύο αυλές την εσωτερική και την εξωτερική[4]. Η εσωτερική ήταν η σημαντικότερη και εκεί βρισκόταν το θυσιαστήριο των ολοκαυτωμάτων, το οποίο ήταν κατασκευασμένο από χαλκό και σε κάθε γωνία του είχε ένα κυρτό κέρατο.

Ο ίδιος ο Ναός ήταν πάνω σε ψηλό κρηπίδωμα και χωριζόταν σε τρία μέρη. Ο ιερέας για να μπορέσει να εισέρθει στον ναό περνούσε ανάμεσα από δύο μεγάλες στήλες η μια εκατέρωθεν της άλλης. Οι στήλες έφεραν την ονομασία Γιαχίν και Μπόάζ ίσως απόγονοι των Menhir λατρευτικών στύλων της αρχαιότητας[5].

Μετά από τον πρόναο, εισερχόταν κάποιος στο χεκάλ, το ιερό, το οποίο διέθετα παράθυρα σε μορφή φεγγιτών, για τον φωτισμό του. Το ιερό με την σειρά του οδηγούσε το άδυτο, το ντεβίρ, το Άγιο των Αγίων, το οποίο είχε κατεύθυνση στα δυτικά. Το Άγιο των Αγίων είχε τέλειες διαστάσεις και σχημάτιζε έναν κύβο. Εκεί κυριαρχούσε το σκοτάδι και εδραζόταν η κιβωτός, ενώ δυο χερουβίμ εκατέρωθεν

της κιβωτού την αγαλλίαζαν με τα φτερά τους για να την καλύπτουν. Στα βοηθητικά δωμάτια γύρω από το ιερό φύλασσαν τους θησαυρούς και τα αφιερώματα του Ναού. Επίσης, στον Ναό έμενε και ο αρχιερέας, ως ο μόνιμος αφουγκραστής του θελήματος του Θεού[6]. Φυσικά ο Ναός δεν υπήρχε μόνος του και γύρω του πιθανόν να υπήρχαν και άλλα κτήρια ενωμένα με αυτόν όπως τα βασιλικά δωμάτια και άλλα παρόμοια μέρη. Όσο μεγαλοπρεπείς και να ήταν ο Ναός, δυστυχώς το 586 π.Χ. καταστράφηκε από τους Βαβυλωνίους και ξαναχτίστηκε περίπου το 520-515 π.Χ.

Άσχετα από την καταστροφή του Ναού και όσων ακολούθησαν κατά την Βαβυλώνια αιχμαλωσία ο ιερός βράχος της Ιερουσαλήμ και η ίδια η πόλη παρέμεινε θρησκευτικό κέντρο της ζωής των Ιουδαίων. Έτσι, μετά την επιστροφή των αιχμαλώτων πολύ σύντομα ξεκίνησε το χτίσιμο του δευτέρου Ναού, του Ναού του Ζοροβάβελ. Γενικότερα πιστεύεται ότι ο Ναός του Ζοροβάβελ είχε τα ίδια περίπου χαρακτηριστικά με τον πρώτο Ναό[7]. Ο Ιώσηπος είναι αυτός που μας δίνει ακριβή μέτρα και αναλογίες για τον Ναό[8]. Στο δύσκολο έργο σύστασης του Ναού βοήθησε η εμπυχωτική διάθεση των δύο προφητών Αγγαίος και Ζαχαρίας με αποτέλεσμα ο τελευταίος λίθος να μπει το 515 π.Χ.

Όμως, ο Ναός που μας ενδιαφέρει περισσότερο και κυριαρχεί στην Καινή Διαθήκη, είναι ο τρίτος Ναός που έχτισε ο Ηρώδης ο Μέγας (37-4 π.Χ.). Ο Ηρώδης έκανε εκτεταμένες εργασίες συντήρησης, επισκευής και επέκτασης, οι οποίες ξεκίνησαν το 20 π.Χ.[9]. Ο Ναός, όταν ολοκληρώθηκε, αποτέλεσε ένα αριστούργημα τέχνης και μεγαλοπρέπειας. Οι σύγχρονοι του Ηρώδη θαύμαζαν το μεγάλο αυτό έργο, ενώ το Ταλμούδ αργότερα, αν και δεν τον χαρακτηρίζει με τους καλύτερους χαρακτηρισμούς τον επαινεί για το έργο του Ναού (bBaba Bathra 4a). Το έργο συνεχίστηκε και μετά τον θάνατο του Ηρώδη μέχρι το 64 μ.Χ. Ήταν πολύ επιβλητικό και κυριαρχούσε σε ένα μεγάλο μέρος της πόλης (Μκ. 13:1 και Λκ. 21:5).

[1] Περισσότερα για την Ιερουσαλήμ και την ιστορία των χρόνων της Καινής Διαθήκης μεταξύ άλλων βλ.: Ασλανίδης, Απόστολος Πέτρος: Η αναζήτηση του στα Κανονικά Ευαγγέλια (τομ. 23; Θεσσαλονίκη: Ostracon Publishing, 2020). Σελ. 27-33.

[2] Φιλιππίδης, Ιστορία της εποχής της Καινής Διαθήκης : εξ απόψεως παγκοσμίου και πανθρησκειακής (Αθήναι: [χ.ό.], 1958). Σελ. 474.

[3] Για περεταίρω σχέση Σινά και Σιών βλ.: Kunin, God's place in the world : sacred space and sacred place in Judaism (London ; New York: Cassell, 1998). Σελ. 37 κ.ε.

[4] Ζάρρας, Ιστορία της εποχής της Καινής Διαθήκης (Αθήνα: Εννοια, 2005). Σελ. 242.

[5] Περισσότερα βλ.: Καϊμάκης, Ο ναός του Σολομώντα : ιστορία-θεολογία (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Simbo, 2002). Σελ. 205-208.

[6] Ο Ναός του Σολομώντα έφερε αρκετά κοινά χαρακτηριστικά με αρκετούς ναούς του αρχαίου κόσμου. Η ομοιότητες στην πολεοδομία και τα γενικότερα κύρια χαρακτηριστικά των ναών που υπήρχαν στην Αίγυπτο, την Μεσοποταμία, αλλά και την αρχαία Ελλάδα

προδίδουν πιθανόν μια κοινή νοοτροπία μεταξύ των λαών για την μορφή που έφερε ο οίκος των θεοτήτων. Στοιχείο που δεν άφησε ανεπηρέαστους τους Ιουδαίους φυσικά. Περισσότερα για τους ναούς βλ.: Holscher, Κλασική αρχαιολογία (Θεσσαλονίκη: University Studio Press,, 2005).

[7] Clements, God and temple (Philadelphia,: Fortress Press, 1965). Σελ. 123.

[8] VanderKam, An introduction to early Judaism (Grand Rapids, Mich.: William B. Eerdmans, 2001). Σελ. 250 κ.ε.

[9] Gowan, Bridge between the Testaments : a reappraisal of Judaism from the Exile to the birth of Christianity (14; Allison Park, Pa.: Pickwick Publications, 1986). Σελ. 251 κ.ε.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](https://bit.ly/3jiDj7Q)

<https://bit.ly/3jiDj7Q>